No. 1839 **Zaterdag 29 Maart 1919.** **36ste Jaargang**

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels fl. 0.50; elke regel meer 7½ cts.

Het afscheid van Gouverneur Nuyens

aan de vlechtschool te Pietermaai.

Gouverneur Nuyens, die alvorens onze kolonie te verlaten, nog eens voor het laatst alle scholen en vlechtcursussen van het geheele eiland bezocht had, wilde die rondtocht besluiten op de vlechtschool te Pietermaai, die als de hartader kan beschouwd worden, van waar leven en bloei aan onze volksindustrie is en nog voortdurend wordt ingestort. Ook de leerlingen dier school beschouwden het als hun harte wensch voor het laatst nog Zijne Exc. in hun midden te zien en als een plicht van eer hem nog eenmaal te huldigen als den krachtigen beschermer dier industrie, hem den dank te brengen voor die onwaardeerbare weldaad, waardoor de grondslag gelegd is voor een eerlijk, onafhankelijk bestaan voor duizende vrouwen uit den werkenden stand in onze kolonie.

De Gouverneur had als zijn uitdrukkelijken wensch te kennen gegeven, dat geen vreemden of belangstellenden voor deze plechtigheid souden worden uitgenoodigd, zoodat dit afscheid alleen in eigen intiemen kring gevierd werd.

Precies ten 10 uur trad de Gouverneur, begeleid door zijn adjudant den Heer de Vries, Vrijdag morgen der vorige week het eenvoudig doch keurig versierde lokaal der vlechschool binnen. Voor de ontvangst waren aanwezig de leden der feestcommissie de Heeren Mr. J. B. Gorsira, Procureur en waarnemend opvolger van Zijn Exc., H. Boomgaardt, administrateur van financiën, H. J. Cohen Henriquez, directeur der school en leider der hoedenindustrie, de Eerw. frater Augustinus. Bij de binnenkomst speelde de Heer Palm op het harmonium het „Wien Neerlandsch Bloed, en die ook de nog volgende feestliederen begeleidde.

De zaal bood een feestelijken aanblik. Bijna een hondertal meisjes, de deputaties vormend van de vlechtscholen van Pietermaai, Otrabanda, en Santa Rosa, waarbij zich enkele leerlingen van de buitendistricten en Bonaire en Aruba hadden aangesloten, onder geleide hunner meesteressen, vulden de zaal.

Op een tafel prijkte een prachtig bloemstuk, in den vorm van een reusachtig hoefijzer, waar binnen het portret hing van den beminden landvoogd, Jammer, dat het eigenlijke portret, dat als feestgeschenk en als blijvende herinnering aan de school te Pietermaai door alle leerlingen is aangeboden, niet op tijd kon gereed zijn.

Het eerste feestlied, door alle leerlingen gezongen, gold dit portret en werd gevolgd door een korte toespraak van de jongejuffrouw Felicita Coenradus, die de dankbaarheid harer medeleerlingen van Santa Rosa vertolkte jegens den scheidenden Gouverneur, die door het oprichten van vlechtcursussen allerwege in de buitendistricten zooveel meisjes in staat gesteld had grondig haar vak te leeren kennen en op eerlijke wijze haar brood te verdienen. Een toepasselijk lied uit naam van Sta. Rosa's leerlingen sloot zich hierbij aan, ten afscheid en als hulde van dankbaarheid.

Een kleine intermezzo bezorgde de Heer H. J. Cohen Henriquez door een kleine keurverzameling van strohoeden den Gouverneur ter bezichtiging aan te bieden, hoeden van nieuw model en nieuw materiaal (latai en awara-stroo van Suriname) vervaardigd, die zeer in den smaak vielen en in den laatsten tijd buitengewoon veel aftrek vinden in de kolonie.

De clou van het feest vormde het geestig lied ter verheerlijking van 's menschen hoofddeksel *den hoed* en de aanbieding van het feestgeschenk: een prachtexemplaar van een panamahoed in gentleman-vorm, aan Gouverneur Nuyens. Deze hoed, vervaardigd door Mejuffrouw Fita Pourrier, de hoofdvlechtster van Santa Rosa, is onbetwist de fijnste strohoed ooit in de kolonie vervaardigd. Hij is zoo onberispelijk van techniek, zoo ragfijn van vezel, zoo keurig van afwerking en elegant van vorm, dat deze heerenhoed terecht een kreet van bewondering uit aller mond ontlokte. Zichtbaar aangedaan aanvaardde de landvoogd dit kostbaar geschenk, en zoozeer had de hartelijkheid dier eenvoudige meisjes uit het volk Zijne Excellentie aangegrepen, dat van aandoening hij niet in staat was een woord te spreken.

Een treffend woord van afscheid werd tot slot gesproken door Mejuffrouw Maria Abad, de begaafde leerlinge van den hoofdcursus van *Pietermaai.*

Zij wierp een terugblik over alles wat Gouverneur Nuyens tijdens zijn bestuur voor de vlechtindustrie in onze kolonie gedaan had, een werk vol van verdiensten, dat voor onze eilanden van vér strekkende sociale beteekenis is, zoodat een leerling, die nu met haar einddiploma de school verlaat, werkelijk onbezorgd haar toekomst te gemoet kon gaan. Daarvoor is erkentelijkheid harerzijds plicht en die gevoelens van oprechte dankbaarheid van alle leerlingen zullen den Landvoogd naar het Moederland vergezelien en altijd in hunne herinnering blijven voortleven.

Met een enthusiast: „Lang zal Hij leven," werd de plechtigheid besloten.

Ten afscheid aan Gouv. Mr. Th. I. A. Nuyens.

1888 — 1919.

— Gouverneur Mr. Theodorus Isaäc Andreas Nuyens werd geboren te Westwoud (N. H.) den 25en October 1859.

— Studeerde in de rechten aan de Universiteit te Amsterdam, bezocht na zijn candidaatsexamen nog de Universiteit te Leuven (België) en te Bonn (Duitschland).

— Promoveerde den 20en Oct. 1884 te Amsterdam als Meester in de rechten op proefschrift: *Het ontslag onder borgtocht uit de preventieve hechtenis.*

— Na een paar jaar te Amsterdam als advocaat te zijn werkzaam geweest, vertrok de Heer Nuyens naar de kolonie Curaçao, waar hij 11 Augustus 1888 aankwam en geïnstalleerd werd als lid van het Hof van Justitie.

— Tijdens het verlof van Mr. Ribbius (1892—1894) was Mr. Nuyens waarnemend President van het Hof en werd in Maart 1900 benoemd tot Procureur-Generaal. Eindelijk den 16 September 1909 volgde zijn benoeming tot Gouverneur van Curaçao en werd 16 Oct. d. a. v. als zoodanig geïnstalleerd.

Gouverneur Mr. Th. I. A. Nuyens.

— Bij Koninklijk Besluit van 30 Januari 1919 ontving Gouverneur Nuyens op zijn verzoek eervol ontslag als Gouverneur van Curaçao, onder dankbetuiging van de langdurige goede diensten aan den lande bewezen.

— Gouverneur Nuyens is ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw, Commandeur *in de Orde van den H. Gregorius* den Groote, en als ridder 3e klasse van de Simon-Bolivar-Orde van Venezuela gerechtigd tot het dragen van het gouden borstbeeld van den Bevrijder.

Een gehuwd man op de proef gesteld.

(*Naar het Engelsch van Philip Beaufoy.*)

„Daar is geen twijfel aan, dat de doorsneê-echtgenoot een ongevoelig soort van wezen is" zei Mevr. Wendover terwijl ze bij haar vriendin Mevr. Perceval op de thee was. „Maar natuurlijk, jij bent pas zes maanden getrouwd, mijn lieve Kitty, en dus zul jij het niet toegeven, veronderstel ik."

„Natuurlijk niet. Jack houdt erg veel van me. Ongevoelig! Wel, ik twijfel of hij dit woord wel spellen kan."

Mevrouw Wendover kuchte even.

„Ik begrijp niet wat spelling met de kwestie te maken heeft," zei ze, „maar ik zal je eene een uitknipseltje voorlezen van een nouvelle die ik gisteren las," en ze begon:

„De meeste mannen zijn totaal onverschillig voor hun vrouwen wat ze er ook over zeggen. Zoo de doorsneê-echtgenoot op een avond thuis kwam en tot de ontdekking kwam dat zijn vrouw hem voor altijd had verlaten, zou hij er waarschijnlijk blij om zijn."

„Nu, wat zeg je dáárvan?"

„Ik geloof er geen syllabe van."

Maar toen Mevr. Wendover (een opstookster van beroep) heen was, begon Kitty over haar zeggen na te denken. Zou er misschien iets van aan zijn? Zou het mogelijk kunnen zijn, dat Jack's toewijding voor haar alleen maar oppervlakkig was? Zij fronste haar wenkbrauwen. Reeds had het kwade zaadje wortel geschoten. Eensklaps kreeg ze een ideetje.

— „Ja dat kon een leuke mop zijn en het zou de kwestie uitmaken, voor eens en altijd."

Op vloog ze naar haar kamer en begon een heele massa kleinigheden in een groote portmanteau te pakken. Dan borg ze de portmanteau in een donkere kast en trippelde weer naar beneden. Ze kwam Leeson de meid tegen. Die moest haar helpen.

„Zeg Leeson, zei Kitty lachend, ik wil een grap uithalen met Mijnheer Perceval. Ik wil hem doen gelooven dat ik er vandoor ben. Als ie thuis komt, moet jij hem zeggen dat ik ben uitgegaan zonder een boodschap achter te laten, alleen maar een briefje op de schoorsteenmantel. Leeson kreeg een kleur van blijdschap. Zij hield wel van zoo'n tegenvallertje voor iemand anders, sinds de bakkersknecht geen notitie meer van haar nam.

„Ik begrijp er alles van, Mevrouw, 't zal een leuke grap wezen."

„Daar ben ik niet zoo heel zeker van," zei Kitty ernstig, „maar, we zullen zien."

Om 6 uur zou Jack thuiskomen. 't Was nu kwart voor 6, geen tijd te verliezen. Ze greep naar pen en papier en schreef:

„Waarde Jack, ik laat u weten dat ik weg ben. Waarom dat kan ik je nu niet zeggen. Genoeg voor je te weten dat ik niet van plan ben terug te komen. Je waart altijd goed voor me en 't is een slecht loon dat ik je daarvoor geef, maar ik kon het niet helpen. Vaarwel. Kitty."

Ze stak de brief in een envellop, kladde er een haastig: WelEd. Heer J. Perceval op en keek op als een schuldige toen ze den sleutel in de voordeur hoorde.

„Goede hemel, daar is ie al," schrok ze, nu ik ben net bij tijds klaar."

Een oogenblik later had ze zich verscholen achter het dikke gordijn die de portebrisé verborg. Ze was nu in een goede positie om af te kijken, welk effect dat briefje op haar man zou maken.

Jack Perceval kwam de trappen op en de kamer binnen luidkeels roepende: „Kitty," zooals zijn gewoonte was. Toen hij de kamer leeg zag, draaide hij zich om om heen te gaan, maar nu viel zijn oog op het briefje van den schoorsteenmantel. Hij greep het, wrong het open en doorlas den inhoud. Dan ging hij rustig op een stoel zitten en liet een lang, zacht gefluit hooren.

't Beviel Kitty niets, daar achter 't gordijn.

't Viel haar bitter tegen. Ze had een heftige uitbarsting verwacht, een haarengepluk, een handengewring maar zoo'n onnoozel: „da's ook wat moois," als je vrouw er van door is en ze je laat weten dat ze niet van plan is nog ooit terug te komen, da's gewoon absurd.

Mevr Wendover had gelijk, dacht Kitty, ik geloof ook niet dat het hem veel kan schelen.

—„Wel heb je van je leven, nu gaat ie warempel opsteken." Daarin had ze gelijk.

Jack Perceval haalde zijn sigarettenkoker voor den dag, zocht er uiterst kalm een uit, stak die aan en blies de rook vroolijk de lucht in. Zijn gezicht scheen bepaald blij. Dan belde hij voor de meid.

—„Ben je der wel zeker van, Leeson, dat Mevrouw uit is?" „Zeer zeker Mijnheer, Mevrouw heeft de groote portemanteau meegenomen, zonder mij te zeggen waar Mevrouw heen ging, maar ze heeft een briefje voor U achter gelaten."

—„Ja dat weet ik. 't Is in orde Leeson."

Zoodra de meid verdwenen was, greep hij naar de telefoon schelde op en vroeg voor Hampstead No. 4.

—„Is u het moeder?" hoorde Kitty hem roepen. „Wel moeder ik kom u een gunst vragen. Kitty is er van door, en nu had ik graag dat u voor een paar weken kwam tot ik een huishoudster heb. Wat belieft U, moeder? Waar ze heen is? Ik weet het niet. Wie kan er een vrouw begrijpen. O! excuus. Ik dacht er zoo gauw niet aan, maar moeders maken een uitzondering .... dank U zeer, moeder."

Zeker, ik zal er voor zorgen.... tot morgen vroeg dus. Dag moeder!" .... Tingeling! Pam!

„O die schurk, die koudbloedige schurk" kropte Kitty op in haar schuilplaats. En dan beweerde ik nog dat ie niet ongevoelig was, kan iemand ter wereld een man begrijpen? en oogenschijnlijk had ze gelijk.

De voordeurbel ging over. Leeson kwam en vroeg belet voor Mijnheer Temple.

—„O! Mijnheer Temple, wel zeker. Kom binnen. Heer Temple." Hij sprong op een ging de kamer uit hem te gemoet. Kitty hoorde hen samen smoezen, maar kon er niets van verstaan. „Nu vertelt ie dien Temple zeker alles" heftigde ze, tot haar gezicht er rood van werd. „Dat had ie me toch wel kunnen sparen. In deze omstandigheid had hij niemand mogen ontvangen.

O, dat vergeef ik hem nooit!"

Temple kwam binnen. „'t Spijt me zeer voor je, kerel, maar, zooals je zegt, zoo iets kan iederen overkomen en 't helpt niemendal over vermorste melk te schreien. Daarom doet 't me plezier te zien dat je 't nog al niet te zwaar op neemt."

„Nu ja," zei Jack, misschien voel ik er meer van dan ik laat merken, maar een man moet zijn gevoelens trachten te bedwingen. Kitty is er van door, naar 't schijnt en al het gehuil en geklaag van de wereld zal haar niet terugbrengen. En al kwam ze terug," bemerkte de cynische Temple, „dan moet je in dien tusschentijd het je toch wat gezellig maken."

— „Natuurlijk, wat dat betreft, dat zal zich wel vinden, want zie je, van den eenen kant is er toch veel voor ongetrouwd te zijn. Je bent veel vrijer."

„Dat scheelt heel wat" beaamde Temple.

„'t Zal me meevallen, ging Jack door, „weer thuis te kunnen komen als ik wil zonder gevraagd te worden om een waarom. Natuurlijk Kitty was altijd wel heel lief en zoo meer, maar ze wist toch graag alles."

„Dat is vrouwen eigen" bevestigde

sloten. Diep bewogen dankte de Gouverneur met een enkel woord en nam daarna van allen afscheid.

De meisjes brachten verder den geheelen dag in de school in genoegelijke feeststemming door, rijkelijk onthaald op allerlei versnaperingen.

Ons welgemeend complement aan den Heer Henriquez voor de prachtige organisatie van dit treffend afscheidsfeest.

Plechtigheid in de St. Annakerk.

L. l. Zondagmorgen te 9 uur had in de Kathedraal St. Anna een plechtige Hoogdienst plaats, die namens een groot getal Katholieke families werd opgedragen om God te danken voor het vele goede door Gouverneur Nuyens voor onze kolonie tijdens zijn tienjarig bestuur tot stand gebracht, en om Gods zegen voor een goede reis en voor zijn verder leven af te smeeken.

De H. Mis werd gecelebreerd door den Zeer Eerw. Pater J. Gijlswijk, pastoor der Parochie, met assistentie van zijn beide kapelaans, Pater Euwens en R. Bührs. Rondom den zetel van den Gouverneur prijkte een eenvoudige versiering van levend groen.

De Apostolisch Vicaris Mgr. M. G. Vuylsteke met zijn Secretaris, Pater Vicarius G. Wolsky en de meeste Paters van de stad hadden binnen den presbyterium plaats genomen. Een overgroot getal geloovigen vulde het kerkgebouw. Het zangkoor onder directie van den Eerw. Frater Candidus voerde een driestemmige mis uit.

Mgr. Vuylsteke had ook nog voor zich persoonlijk en namens het Vicariaat bij deze gelegenheid openlijk zijn oprechten dank willen uitspreken voor hetgeen Gouverneur Nuyens en door zijn schitterend voorbeeld als Katholiek en als Gouverneur voor de kolonie in het algemeen en voor de R. K. Missie in het bijzonder verricht heeft. Doch Mgr. had op het uitdrukkelijk verlangen van Z. Exc. van dit voornemen moeten afzien.

Moge de talrijke en vurige gebeden in deze dagen voor Gouverneur Nuyens gestort, bij God verhooring gevonden hebben en hem een behouden aankomst in het Moederland, blij wederzien zijner familiebetrekkingen en een lang gelukkig leven na verdienstvollen arbeid verzekeren.

Het vertrek van Gouverneur Nuyens.

Zelden of nooit is er een stoomboot uit onze haven uitgevaren onder zooveel bewijzen van belangstelling als de *Stuyvesant* ll. Woensdagmorgen. Meer dan ooit is er in de laatste dagen en vooral op den dag van zijn vertrek gebleken, hoezeer Gouverneur Nuyens in onze kolonie bemind was. Dertig jaar lang heeft Mijnheer Nuyens lief en leed met de Curaçaosche bevolking gedeeld, tien jaar lang als hoogste Magistraat aan het hoofd der geheele kolonie gestaan, en al dien tijd de vriendschap, sympathie, waardeering en hoogachting van alle standen onzer Maatschappij genoten. Was het wonder, dat in de laatste dagen een ieder het zich een plicht rekende daarvan den geliefden Landvoogd vóór zijn vertrek nogmaals de ondubbelzinnigste bewijzen te geven?

De agentschap van de K. W. I. M. had de fijne attentie de *Stuyvesant* twee uren voor het vertrek van de Westzijde naar de Handelskade te verhalen, wat enorm veel heeft bijgedragen om de menschenmassa, die op de been was beter te verdeelen, en den stroom van belangstellenden voor het afscheid aan boord veel ordelijker en gemakkelijker daarheen te leiden dan anders in de lange nauwe Kipstraat had kunnen geschieden.

Precies ten elf uur werd de Gouverneur, gekleed in klein gala costuum door den Raad van Bestuur aan het Gouvernementshuis afgehaald. Toen de Gouverneur aan boord kwam en in de salon van de *Stuyvesant* had plaats genomen, begon het defilé van afscheidbezoekers dat bijna een uur lang aanhield. De statige ruime wandelgangen van de *Stuyvesant* bleken nog te nauw en te klein om den steeds nieuwen stroom van bezoekers te bevatten. Nu en dan lieten zich de vroolijke tonen van het muziekkorps van het garnizoen, dat op ket achterdek stond opgesteld, hooren.

Eindelijk klokslag 12 uur klonk het sein van vertrek en zette de boot zich in beweging. De Handelskade stond vol gepropt met een opeengepakte menigte.

Langs de kaden vóór het Gouvernementshuis, aan de Overzijde en op de uitstekende punt van het Rif stonden schoolkinderen en duizenden belangstellenden in lange rijen onophoudelijk wuivend.

De kleurige sinjaalvlaggen aan boord en van het fort Amsterdam riepen nog een laatst *Vaarwel* en *Goede reis* en zoo stoomde de *Stuyvesant* langzaam en statig de haven uit.

Gouverneur Nuyens, die meer dan de helft van zijn leven op ons eiland heeft doorgebracht, moet op het laatste oogenblik dat afscheid wel diep in zijn teergevoelige ziel hebben gevoeld.

Vaarwel!

Hooge Onderscheiding.

Als een bewijs hoe hoog Gouverneur NUYENS ook bij de Regeering van de naburige Republiek Venezuela stond aangeschreven, kan dienen, dat onmiddelijk vóór het vertrek van de *Stuyvesant* de Heer H. LEYBA, Consul van Venezuela alhier, aan boord verscheen, en alvorens afscheid te nemen namens den President van Venezuela aan Gr. NUYENS mededeelde, dat Z. Exc. benoemd is tot Ridder **2de klasse** van de Simon-Bolivar-orde, welke klasse alleen gegeven wordt aan Ministers en Gezanten. Onze gelukwenschen.

De Nieuwe Begrooting voor 1920.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

III.

Artikel 119.

c.

Vergoeding voor verpleging enz. van onvermogenden, enz. op Aruba. Bij den Apostolisch Vicaris bestaat het voornemen om op Aruba een gasthuis op te richten ongeveer op dezelfde wijze als dit op St. Martin is geschied. Als bijdrage voor het verplegen van onvermogenden wordt van het Bestuur gevraagd een bedrag van f 0,75 per dag en per persoon.

Daar dit zeker de goedkoopste wijze zou wezen om op Aruba eene behoorlijke gelegenheid voor ziekenverpleging te krijgen, acht ondergeteekende het gewenscht op dit voorstel van den Apostolisch Vicaris in te gaan.

In verband hiermede wordt voor 1920 een bedrag van f 1200, voor vergoeding voor verpleging, enz. van onvermogenden, enz. op Aruba uitgetrokken.

c.

Huur van een gebouw voor apotheek op Rincon op Bonaire (met apotheekopstand aldaar). Het wordt noodzakelijk geacht, dat er in het dorp Rincon op Bonaire een apotheek wordt opgericht. Voor huur van een gebouw en kosten van opstand wordt voor 1920 een krediet aangevraagd van f 400, dat vermoedelijk voldoende zal zijn.

f.

Verloskundige hulp voor onvermogende kraamvrouwen op Saba. Ook voor Saba wordt voor 1920 een krediet aangevraagd voor verloskundige hulp aan onvermogende kraamvrouwen, welk krediet gelijk gesteld is aan dat voor St. Eustatius toegestaan.

g.

Kosten van onderwijs in de verloskunde zoomede uitgaven voor reiskosten en voor het uitreiken van prijzen aan vroedvrouwen, die een goed examen hebben afgelegd.

Wegens abnormale tijdsomstandigheden en het ontbreken van verschillende factoren is het alsnog niet mogelijk een bedrag daarvoor te ramen. De post wordt daarom voor 1920 voor memorie uitgetrokken.

Artikel 120.

Kosten van onderhoud en bediening van een ziekenauto. Het is hoogst noodzakelijk gebleken, dat de openbare gezondheidsdienst de beschikking heeft over een ziekenauto. Deze zal in den loop van 1919 voor een bedrag van ongeveer f 5000 worden aangeschaft.

Voor de kosten van onderhoud en bediening van genoemden auto, geschat op een bedrag van f 1000, wordt voor 1920 een krediet aangevraagd.

Artikel 133.

a.

Het vernieuwen van vloerbalken in de zalen van het Hof van Justitie en den Kolonialen Raad. De balken zijn zoodanig door houtluis aangetast, dat vervanging noodzakelijk is. De kosten zijn te hoog om uit het krediet voor gewoon onderhoud te worden gekweten.

b.

Het vernieuwen van vloerbalken en vloeren in twee kamers van de woning van den directeur der gevangenissen. De balken en vloeren zijn geheel verrot en dienen vernieuwd te worden. De kosten zijn te hoog om uit het krediet voor gewoon onderhoud gekweten te worden.

c.

Het oververven van het Raadhuis. Het verfwerk laat veel te wenschen over. Het dient daarom te worden overgeverfd.

d.

Het oververven van het gebouw van de quarantaine-inrichting aan de Caracasbaai. De houtwerken van deze gebouwen zijn verveloos.

e.

Het aanbrengen en vernieuwen van eene verharding in de Hoogstraat en de Belvedèrestraat, zoomede het verbeteren van de afwatering van deze straten, c. q. het maken van een nieuwen verbindingsweg van de Hoogstraat naar de Breedestraat. De Hoogstraat en de Belvedèrestraat verkeeren in een slechten toestand.

Voor het geval de noodige terreinen voor een nieuwen verbindingsweg van de Hoogstraat naar de Breedestraat voor redelijken prijs mochten kunnen worden verkregen, zullen de aangevoerde gelden gebezigd worden voor het leggen van eene verharding in dezen nieuwen verkeersweg, waaraan behoefte bestaat.

De verbinding van het stadsgedeelte benoorden en beoosten de Frederikstraat en de Belvedèrestraat met de Breedestraat toch is zeer gebrekkig en gelijkt meer op stegen dan op straten, met uitzondering van den Kortijnweg. Deze is echter een heele omweg.

f.

Het oververven van de landsgebouwen, hoofdzakelijk het houtwerk van de gebouwen in het fort, de deurwaarder-cipierswoning en het schoolgebouw op Bonaire. De houtwerken van de in den tekst van deze post genoemde gebouwen moeten noodzakelijk worden overgeverfd.

g.

Buitengewone herstelling aan de wegen en straten in het dorp Kralendijk op Bonaire, voornamelijk de Breedestraat en den Strandweg. De behoefte aan een behoorlijke herstelling van de wegen en de straten, die bij regenval zeer slecht begaanbaar zijn, wordt reeds lang gevoeld. De Breedestraat vooral, waarin zich bij regen veel modderplassen vormen, moet eenigszins opgehoogd worden en van afwateringsgoten voorzien.

h.

Buitengewone herstelling van een gedeelte van den Zoutpannenweg op Bonaire. Een gedeelte van den Zoutpannenweg verkeert in zeer slechten staat. Goed materiaal tot herstelling van een weg is in de nabijheid daarvan niet te verkrijgen. Dit moet van verder gelegen plaatsen worden aangebracht. De uitgaaf voor deze herstelling kan daarom niet uit den post voor gewoon onderhoud worden gekweten. Daarom wordt voor 1920 een krediet hiervoor aangevraagd.

i.

Buitengewone herstelling van de bergwegen op St. Martin. Om de herstelling van de bergwegen in het district Prinsenkwartier te kunnen voortzetten en zoo mogelijk te voltooien wordt andermaal een krediet van f 1500 aangevraagd.

j.

Het herstellen van het dak van het bijgebouw op het erf van den gezaghebber van St. Eustatius. Het in den tekst van dezen post bedoelde dak is erg oud, de pannen zijn verteerd en niet meer dicht te houden. Herstelling is daarom noodzakelijk.

k.

Rioleering van de beide privaten in het bijgebouw genoemd bij onderdeel j en voorziening van deze privaten van closets met waterspoeling. De bij dezen post voorgestelde werken zijn uit een gezondheidsoogpunt noodzakelijk.

Artikel 134.

a.

Bouw van een nieuw tolkantoor. (eerste termijn). Het ligt in de bedoeling in 1920 een aanvang te maken met den bouw van een modern tolkantoor. De totale kosten van dit bouwwerk worden op f 90000 geraamd. Voor 1920 word als eerste termijn f 50000 aangevraagd.

b.

Verordening van de quarantaine-inrichtingen voor de haven van Willemstad. (Derde of laatste termijn). De totale kosten van deze werken zijn geraamd op f 122500, waarvan op de twee vorige begrootingen reeds de eerste en tweede termijn, elk groot op f 40000 zijn aangevraagd geworden. Voor 1920 wordt de derde of laatste termijn, groot f 42500, uitgetrokken.

c.

Bouw van vier openbare privaten. Het ligt in de bedoeling om, behalve de twee openbare privaten, waarvoor op de begrooting voor het dienstjaar 1919 een krediet is aangevraagd, nog vier zulke privaatgebouwen in de Willemstad te plaatsen, alwaar de bevolking op gemakkelijke wijze niet alleen de natuurlijke behoeften zal kunnen verrichten, doch ook medegebracht faecaal vuil zal kunnen storten. Twee van deze privaatgebouwen zullen in het stadgedeelte bewesten, de andere twee in dat beoosten de St. Annabaai worden opgetrokken.

d.

Aanleg van een rioolleiding voor het gesticht en het aanbrengen van closets, enz. met waterspoeling in dat gesticht. Het is noodig dat in den faecaal-afvoer van het gesticht voor melaatschen die veel te wenschen overlaat, verbetering wordt gebracht.

e.

Aanleg van eene electrische geleiding, voor en het aanbrengen van eene electrische verlichting in het gesticht voor melaatschen. Het is noodig, dat de petroleumverlichting in dit gesticht door electrische verlichting wordt vervangen.

f.

Aanschaffing van een zoeklicht voor de motorboot van de haven-politie. Voor den havenpolitiedienst wordt een zoeklicht noodig geoordeeld.

g.

Verbreeding van de westelijke opritten in den hoofdweg over den Grooten en Kleinen Berg, zoomede het plaatsen van keermuren. Deze opritten zijn smal en leveren daardoor gevaar op voor het automobielverkeer.

Vredesconferentie.

Op het einde dezer maand, dus over enkele dagen, zoo lazen wij deze week nog in de telegrammen, zal het document gereed zijn, hetwelk de vredespreliminairen bevat. Lloyd George bleef er voor te Parijs, ofschoon zijn vertrek naar Londen dringt. „Zoo spoedig mogelijk”, aldus sprak de Engelsche Minister, „moet de vrede worden gesloten, daar alle volkeren hunkeren naar het einde.”

Het laatste concept ligt gereed; alleen wil Wilson hier en daar nog enkele veranderingen aanbrengen en tevens eenige verzachtingen. Zoo werden de bepalingen omtrent den Volkerenbond aangevuld ten aanzien van de noodzakelijke maatregelen, te nemen tegen die naties, welke de gesloten contracten niet eerbiedigen, die weigeren zich te onderwerpen aan de beslissingen van den Uitvoerenden Raad. Ook werden verschillende hervormingen voorgesteld betreffende de handelwijze der leden, wanneer de economische maatregelen niet voldoende zijn om den ongehoorzamen staat tot rede te brengen. Cecil Rhodes wilde aan de kleine naties opgelegd zien den vrijen doortocht over hun gebied aan de troepen van volkeren toe te staan; Venizelos meende, dat een zuiver defensief verbond geoorloofd is en niet tegen het idee van den Volkerenbond indruischt.

Ten aanzien van het lot der Rijn-

Temple.

Kitty beet zich op de lippen van woede.

„'t Is voor 't laatst dat je hier in huis komt, Mijnheer Temple,” mompelde ze, „daar sta ik voor in.”

Temple ging dóór, een soort van lofrede te houden op den staat van vrijgezel en besloot met een vromen dank dat hij zelf nog niet aan den band lag.

—„O Ja, zei Jack, da's waar ook, nu zijn we beiden weer vrijgezel en moeten nu natuurlijk een paar avondjes samen doorbrengen.

Ben je vrij van avond? Ja? Wel wat zeg je van een soupétje in de stad en een comedietje daarna? Best!

Ik nam Kitty dikwijls mee naar de comedie,” vervolgde Jack nadenkend. „Maar ze had de vervelende gewoonte onder de voorstelling te spreken, ze wilde me altijd vertellen wat er komen moest, en had het dan altijd verkeerd.”

—„En dat is nu die man, dacht Kitty, die beweerde dat een verstandig gezelschap de voorstelling tien maal meer interessant maakte.

O hoe schandelijk ben ik bedrogen!”

Ze was bedroefd, inbedroefd dat ze die grap gespeeld had. 't Zou toch maar veel beter geweest zijn onwetend te zijn gebleven omtrent Jack zijn waar karacter. Nu had ze een hekel aan haar zelf, een hekel aan Jack, aan Temple, aan Mevr. Wendover en aan heel de booze wereld. Ze wilde schreien, maar slikte het in en bleef luisteren.

De beide mannen gingen op het zelfde thema door. Jack beweerde dat hij haar natuurlijk erg zou missen, maar dat hij van den anderen kant toch een zekere compensatie zou vinden in het gezelschap zijner vrienden, welke hij sinds zijn huwelijk wel wat verwaarloosd had.

Van nu af staat mijn huis voor jullie open zei hij opgewekt, jij en de anderen moet maar komen aanloopen zoo dikwijls jullie zin hebt.

Wij zullen muziekavondjes hebben en al dat soort van dingen. A propos een wkisky soda?

Dra schuimde de soda in de tumblers. Jack stond op, nam zijn glas en riep uit: Welkom in de club der vrijgezellen.

De toast was gesproken maar er werd nimmer op gedronken, want een plotseling schudden der gordijn en Kitty sprong uit haar schuilplaats.

Temple wierp een enkelen blik op de verschijning, dan vloog hij uit de kamer, het huis uit en liet zijn vriend met de muziek alleen.

Er was een lange pauze. De jonge man en vrouw keken elkaar aan over de tafel, waarop de drank onaangeroerd stond.

—„Dus je hebt dan al dien tijd achter die gordijn gestaan,” begon Jack ten laatste.

—„Ja” 't Was het eenigste wat ze met een snik kon uitbrengen.

—„En je hebt dus alles gehoord?

—„Alles. Te veel. Veel te veel. Ik- Ik wilde maar weten of je het zou voelen als ik je zou verlaten, maar nu weet ik het.

Mijn valies is al gepakt. Nu ga ik in allen ernst.”

Ze wilde heen gaan, maar hij hield haar tegen. Een oogenblikje als 't u blieft.”

—„Laat me gaan” schreeuwde ze met tranen in haar oogen.

—„Neen”, zei hij cordaat, eerst moet je me aanhooren.”

„Je kunt me niets te zeggen hebben wat ik nog hooren moet” riep ze weer.

—„Daar ben je niet zeker van. Kijk hier.”

Hij ging naar de gordijn en verborg zich daarachter „Kun je iets van me zien”?

„Alleen je schoenen,” antwoordde ze onwillig.

Dan kwam hij smakelijk lachend uit zijn schuilhoek en zei: „En ik zag jouw schoenen ook. Ik beken dat ik verschrok, toen ik je briefje las, maar toen ik zag dat het adres nog nat was, begon ik achterdocht te krijgen. Toen keek ik rond en zag je schoenen zoo'n eind onder de gordijn uitsteken, dat ik het waarlijk niet helpen kon, alles te begrijpen.

Ze verborg haar gezicht tegen zijn schouder.

—„O Jack, zuchtte ze zwaar, „wat een verlichting!” maar — wat zal je moeder morgen zeggen?”

—„Moeder weet er niets van, de telefoon was afgekoppeld. Temple wist er ook alles van, ik lichtte hem in voor hij de kamer in kwam. Zoo alles is goed wat goed eindigt en ik hoop dat je in 't vervolg wat beter over me zult denken.” Kitty wilde spreken maar kon niets uitbrengen. Dan greep ze de bel. Leeson kwam met valschen glimlach binnen.

—„Leeson als Mevr. Wendover weer komt, ben ik niet thuis, hoor, nooit meer.”

J. B. K.

provincie lezen wij een bericht van de „Matin," die een uitspraak van generaal Foch aanhaalt. De wapenstilstand, aldus de Fransche Overste, gaf ons alles wat wij verlangden. De Rijn is onze eenigste verdedigingslijn; wij wenschen geen annexatie, doch zoo wij deze grens opgeven, hebben wij tevergeefs gestreden. Is dit nu de definitieve beslissing der preliminairen, waarover, gelijk Lloyd George zeide, geen discussie met de Duitschers meer mogelijk is en die moeten onderteekend of verworpen worden? Een ander bericht doet er aan twijfelen. De Fransche pers meldt n.l., dat een intergeallieërd leger aan den Rijn blijft, totdat Duitschland zijn financiëele verplichtingen heeft vervuld. Daarna dus, zou men concludeeren, trekken zij van den Rijn weg. Wij moeten ook hierin afwachten.

De Commissie voor schadeloosstelling is met haar taak gereed. Er worden echter verschillende eindsommen genoemd. Alleen voor schade aan Duinkerken, Bologne en Calais moet 100 miljoen worden betaald, voor machinerieën in een klein gebied 455 miljoen, voor vernielde bruggen, kanalen, wegen, spoorwegen en tunnels een totaal van 6 miljard. Portugal eischt als vergoeding bijna 1½ miljard gulden.

De Adriatische zeequaestie tusschen Italië en de Jugo-Slavonen is nog lang niet opgelost, wordt zelfs verscherpt. Italië eischt de havenstad Fiume en zijn gedelegeerden dreigden anders de Conferentie te zullen verlaten. President Wilson studeert op een middel tot verzoening, doch het zal hem niet gemakkelijk vallen, nu ook de Serviërs hun slavische broeders steunen.

WAPENSTILSTAND.

Te midden van al het geredeneer en gepeins der diplomaten over een vreedzame oplossing der hangende vraagstukken, overvalt plotseling de nieuwe oorlogstoestand van Hongarije met de Entente èn vredesonderhandelaars èn wachtende wereld. 't Gelijkt zoo iets op den schok, die door Europa ging, honderd jaar geleden, toen het bericht van Napoleons vlucht van Elba overal, ook op de toenmalige Vredesconferentie bekend werd. Hongarijë heeft een proclamatie geteekend en zich bij de Russische Bolsjewiki aangesloten. Lenin wordt als hoofd van het internationale proletariaat erkend en aan de Entente wordt toegeroepen: „Met de wapenen in de hand zullen wij front maken tegen de gezworen vijanden van dit proletariaat."

Wat de gevolgen van dezen stap zullen zijn, is niet gemakkelijk te [illegible] log [illegible].

De Entente heeft soldaten in Dalmatië geland, de Russen zijn reeds naar Galicië afgezakt met een leger van 70.000 man. Na de bezetting van Brody en Stanislaw volgt een oprukken naar Lemberg; zoowel de Polen als de Ukraniërs en de Czechen komen in gedrang; de laatsten hebben reeds onmiddellijk de stad Raad, waar de groote kanonnen- en munitiefabriek van Hongarijë is gelegen, overmeesterd.

Erger is, dat in Duitschland talrijke stemmen opgaan, om zich bij de Bolsjewiki aan te sluiten teneinde aldus de allies met een algemeen Bolsjewikisme te bedreigen. Hoogst ontevreden over de zware vredesvoorwaarden, die komen zullen, wil men trachten den revolutiebrand in de landen der Entente te doen oplaaien. De Entente, aldus de „Post", is verantwoordelijk, zoo er een nieuwe oorlog komt. En de „Lokalanzeiger" waarschuwt: De geallieerden mogen in alle voorzichtigheid bedenken, dat miljoenen Duitschers (door de vredesbepalingen) tot wanhoop worden gebracht.

Mogen de raadslieden der Entente te Parijs hun program opstellen in meer verzoenenden zin dan thans bekend is, opdat èn een duurzame vrede in de hand worde gewerkt en Europa — ook hun eigen landen — blijven gespaard voor de verschrikkelijke ruïneering en verzwelging, door de aanrollende golven van het Bolsjewikisme-in-massa aan te richten.

Berichten uit de Kolonie.

[illegible]

Met de [illegible] vertrokken Woensdag uit onze Kolonie, behalve Zijne Exc. Gouverneur Nuyens, ook nog de ZeerEerw. Paters JAC VAN BAAR, rector van het St. Elisabeths Gasthuis, die reeds 40 jaar in onze kolonie heeft doorgebracht, Pater [illegible] HELLING, laatstelijk kapelaan aan de Kerk van de H. Familie, die reeds voor [illegible] jaar voor het eerst in onze kolonie voet aan wal zette, de ZEerw. Heer [illegible] VAN DEN DONCK, die in 1886 als hoofdonderwijzer voor het bijzonder onderwijs der R. K. Missie op Curaçao uitkwam en na zijn priesterwijding in 1896 en een jaar verlof in Holland, gedurende de bijna 20 jaar rector was van Welgelegen, de ZEerw. Pater I. VERRIET, laatstelijk pastoor van de Playa van Aruba, in 1908 op Curaçao aangekomen en de Eerw. Pater H. JANSSENS die slechts 3 jaar in de missie vertoefde. Een viertal fraters van het St. Thomas College fr. CANDIDUS, fr. MACARIUS, fr. HERMAN en fr. BONITUS, verder nog twee Zusters Dominicanessen Zuster M. MAGDALENA en ZR. ROMUALDA, werkzaam geweest aan het R. K. Onderwijs op Aruba en twee postulanten de dames J. Sprockel en L. Kelly maken eveneens de reis.

Tot de overige reizigers behooren nog Dr. HENRIQUEZ en echtgenoote, C. B. WIJTENBURG en echtgenoote, Brigadier BOGERD en 40 militairen van het Garnizoen.

Aan allen wenschen wij een voorspoedige reis, behouden aankomst in het Moederland en spoedig herstel van gezondheid.

Een laatste afscheidsgroet.

Donderdag namiddag half twee uur is nog het volgende draadloos bericht van hier verzonden naar de *Stuyvesant*:

„Gouverneur NUYENS, *Stuyvesant*

Waarnemende Gouverneur,

Rechterlijke macht, hoofdambtenaren en verdere ambtenaren, Commandant en officieren en ingezetenen wenschen U nogmaals een goede reis toe."

Hierop werd dienzelfden middag ongeveer ten 5 uur het volgende antwoord ontvangen:

„Gouverneur Curaçao.

Hartelijk dank aan U allen, Mijn beste wenschen voor Curaçao."

NUYENS.

Aanbieding „Huldeblijk."

Vorige week Zaterdagmorgen ten 11 uur had ten Gouvernementshuize de aanbieding van het huldeblijk plaats aan Gouverneur Nuyens.

Het Comité, bestaande uit de heeren: Mr. J. B. Gorsira, Procureur, H. Boomgaart, B. v. d. Veen Zeppenfeldt, Elias M. Penso, A. G. Statius Muller, S. M. E. Maduro, Mordy J. C. Henriques, Dr. Ferguson Jules Penha, Kapitein Bierman, A. A. Boom, H. J. Cohen Henriquez en Dr. J. Ellis, was daartoe, met uitzondering van den laatstgenoemde, voltallig aanwezig.

Op verzoek van het Comité had zich hierbij aangesloten de Eerw. frater Augustinus, de teekenaar van [illegible]

De Procureur den Gouverneur toesprekend, bracht in herinnering hoe Z. Exc. gedurende zijn 30-jarig verblijf in onze kolonie de algemeene sympathie verworven en hoe hij tijdens zijn tienjarig Bestuur als Gouverneur voortdurend voor den bloei en vooruitgang der kolonie gewerkt had en somde op wat er in die jaren tot stand was gekomen. Toen het bericht kwam, dat Gouverneur Nuyens ontslag had aangevraagd hadden deze heeren zich in Comité vereenigd en de giften waren in menigte toegestroomd, zoodat het Comité in staat werd gesteld een huldeblijk aan te bieden, dat zoowel de burgerij van Curaçao als Gouverneur Nuyens eer aandoet.

Als resultaat daarvan heeft het Comité thans de eer namens allen, die daartoe hebben bijgedragen, aan zijn Exc. aan te bieden een volledig studeerkamer-ameublement, waarvan de vervaardiging reeds aan een bekende firma in Nederland is opgedragen, terwijl het bedrag daarvoor bestemd bij een bankier in Nederland zal gedeponeerd worden. Tevens bood het Comité den Gouverneur een prachtig artistiek album aan, bevattende alle namen der schenkers van dit huldeblijk.

Wegens het vervroegd vertrek kon dit album echter nog niet geheel worden afgewerkt.

Naar wij vernemen zal dit album later na voltooing, alvorens naar het Moederland te worden gezonden, voor allen die daartoe hebben bijgedragen, ter bezichtiging worden gesteld. Genoeg zij hier al vast te vermelden, dat de portefeuille, gebonden in groen leer met gouden lijstwerk en gevoerd in groen satijn, vervaardigd is in Caracas en een deftigen indruk maakt. Op den voorkant van deze portefeuille wordt een wapen van Curaçao aangebracht, dat in goud wordt uitgevoerd door onzen welbekenden Curaçaoschen goudsmid de Heer J. Striebeek. De bladen van dit album zijn geteekend door den Eerw. Frater Augustinus van het St. Thomas-College. Zoowel de Heer Gouverneur als de Heeren van het Comité waren een en al bewondering voor de keurige artistieke afwerking van de reeds voltooide bladen. Wij komen later uitvoeriger op dit album terug.

Zeer geroerd dankte de Gouverneur voor dit prachtig geschenk, dat hem geheel zijn leven dierbaar zou blijven en in lengte van dagen zou herinneren aan de jaren op Curaçao doorgebracht.

Na het aanbieden van den eerewijn bracht het gezelschap nog eenige oogenblikken in gezelligen kout ten paleize door.

S.S. Stuyvesant.

Dit nieuwe Stoomschip van de K. W. I. M., dat dezer dagen voor de eerste maal in onze haven vertoefde, en algemeene bewondering wekte heeft 1½ millioen gulden gekost. Het is 13 voet korter, maar 3 voet breeder dan de *Oranje Nassau*. Het schip meet 4100 bruto R. T., dus biedt nog 400 ton meer laadruimte dan de Oranje Nassau. Het heeft 21 voet diepgang, dus 2,5 voet minder dan de Oranje Nassau, wat vooral van groot belang is voor het aanleggen in Suriname en Demerare. Een ander schip, de *Krijnssen*, van dezelfde type en grootte is reeds in aanbouw en zal in Augustus a.s. in de vaart komen. Ook nog een derde schip van deze type wordt in de vaart gebracht, doch dit schip is nog niet op stapel gezet.

De *Stuyvesant* nam o. a. ook een zeer kostbare lading van 40.000 zakken koffie mede ter provianderring van het Moederland.

Beëediging van den w.n. Gouverneur.

Eergisterenmorgen half elf had ten Raadhuize de beëediging plaats van den HoogEdel Gestr. Heer Mr. J. B. Gorsira, Procureur Generaal, als waarnemend Gouverneur dezer kolonie.

Bij deze plechtigheid werd geheel hetzelfde ceremoniëel gevolgd, gebruikelijk bij de officiëele opening van het zittingsjaar van den K. R. in de maand Mei. De commissie van ontvangst en uitgeleide bestond uit de heeren Lansberg, Penso en Winkel. De Heer Gorsira trad binnen, vergezeld door zijn beide adjudanten, en nam plaats op den Gouverneurszetel. Daarna vroeg de Voorzitter of de Heer Gorsira bereid was den eed af te leggen, waarop deze antwoordde met: „ja." De griffier las nu de proclamatie voor van den afgetreden Gouverneur, meldend het koninklijk Besluit van 30 Januarie l. l. van eervol ontslag enz. Een tweede proclamatie las de griffier voor, de eerste van den wn. Gouverneur, waarbij de heer Gorsira verklaart het Bestuur te aanvaarden tot de komst van den nieuw benoemden Gouverneur O. L. Helfrich.

De Voorzitter leest de formule voor van den eed, waarna de heer Gorsira trouw zweert. „Zoo waar. [illegible]"

De Voorz. A. G. Statius Muller zegt dat hij zich gelukkig acht, het Bestuur der kolonie te kunnen overdragen aan den Heer Gorsira en hoopt dat het hem moge gegeven zijn in den korten tijd van het interregnum nog veel goeds voor de kolonie tot stand te kunnen brengen.

De Wn. Gr. alsnu het woord nemend, zegt dat de afgetreden Gouverneur Nuyens vertrokken, na gedurende 30 jaar de kolonie op eerlijke, rechtvaardige en onpartijdige wijze gediend te hebben, zeker met voldoening op zijn afgelegde loopbaan heeft kunnen neerzien en nu in het moederland een verkwikkende rust is gaan genieten: Spreker memoreert wat Mr. Nuyens in die jaren als Gouverneur heeft tot stand gebracht, zoodat nu de oorlog voorbij is, onze kolonie onder ieder opzicht krachtig is toegerust om onder den nieuwen Gouverneur Helfrich vol hoop de toekomst te gemoet te gaan.

Hiermede was de plechtigheid afgeloopen, die door een groote menigte belangstellenden werd bijgewoond.

Dankbetuiging.

Ontvangen van den Heer H. E. Lampe, Aruba: FELIZ VIAGE, *Valse dedicado al Excelentisimo Sr. Mr. Th. I. A. Nuyens.*

Groep Nederlandsche Antillen.

Naar wij vernemen zal de stemming voor de nieuwe Bestuursleden van de Groep Nederl. Antillen van het A. N. V. plaats hebben tusschen 16 en 29 April a. s. De stembriefjes bevatten 18 namen, waaruit ieder de personen zijner keuze kan uitzoeken.

De volgende week komen wij nader hierop terug.

Officiëele berichten.

Aan den kommies-entreposeur alhier G. S. Ponne Sz. is op grond van tienjarigen onafgebroken dienst in de kolonie een jaar verlof verleend, met vergunning om dezen verloftijd in het buitenland door te brengen.

Het hoofd van den post voor D. T. alhier D. Molenkamp is tijdelijk belast met het geven van onderwijs in de gymnastiek aan de Hendrik- en Wilhelminaschool alhier.

Aan den roeier van de loodsboot A. Ravenstein, is tot verder herstel van gezondheid veertien dagen verlofsverlenging verleend.

Aan den klerk op Bonaire H. B C. Schotborgh is zes dagen naar Curaçao verleend.

De heer L. Vente is benoemd tot onderwijzer 3e klasse bij het openbaar onderwijs in de kolonie Curaçao, en werkzaam gesteld aan de Hendrikschool alhier.

De tijdelijke onderwijzeres 3de klasse Mej. A. A. Ecker is eervol ontheven van hare werkzaamstelling aan de Hendrikschool alhier, en tijdelijk op [illegible] te, werkzaam ter Gouvernements-Secretarie.

Wegens ziekte van de heeren J. H. M. Ellis en M. C Henriquez zijn tot plaatsvervangende leden van de keuringscommissie benoemd de heeren Dr. J. P. Evertsz Hz. en W. H. Winkel.

Aan den Inspecteur der belastingen alhier A. G. Statius Muller is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Aan de tijdelijke onderwijzeres 4e klasse Mej. J. C. Buncamper werkzaam aan de openbare school te Kleinbaai op St. Martin N. G. is tot herstel van gezondheid twee maanden verlof verleend, en de tijdelijke onderwijzer 3e klasse E. S. J. Kruythoff is eervol ontheven van zijn werkzaamstelling aan de openbare school te Kleinbaai op St. Martin N. G.

Aan de onderwijzeres 3de klasse Mej. J. C. M. Lingstuyl, werkzaam aan de openbare school te Oranjestad op St. Eustatius is tot herstel van gezondheid twee maanden verlof verleend.

De tijdelijke 2e commies B. P. P. Schrils is overgeplaatst van de Gouvernements-Secretarie naar de Administratie van financiën.

Mej. Jane Hellmund is difinitief benoemd tot schrijfster op de landskantoren op Bonaire.

Aan Mej. A. P. Beaujon, tijdelijke onderwijzeres 4e klasse, werkzaam bij de fröbelklasse der Wilhelminaschool alhier is tot herstel van gezondheid twee weken verlof verleend, en Mej. C. M Perret Gentil is tijdelijk werkzaam gesteld als kweekelinge aan die klasse.

Het lid van het Hof van Justitie in de kolonie Curaçao, Mr. C. S. Gorsira, is tijdelijk belast met de waarneming van het ambt van Procureur-generaal in de kolonie Curaçao.

HAVEN-NIEUWS

VAN 29 MAART — 3 APRIL.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Merida	A Johanson	26 Maart	La Guayra	27 Maart	Maracaibo
Caracas	Hiehborn	30	New York	30	La Guayra
Maracaibo	Johnson	28	Maracaibo	28	New York
Merida	A Johanson	28	La Guayra	28	Maracaibo
Ana Maersk	Hansen	17 Mrt	Lissabon	26 Maart	Kopenhagen
Stuyvesant	Nijboer	19	Amsterdam	26	Amsterdam
Bologna	Scribano	25	Pto Colombia	25	Pto Cabello
Samson	Appel	27	Maracaibo	27	Maracaibo
Oranje Nassau	Metus	29	Paramaribo	30	NewYork

Schooners	Aankomst	van	Schooners	Vertrek	naar
Frieda	20 Maart	Maracaibo	*Estelle*	21 Maart	Barlovento
Graciosa	20	Pto Cabello	*Lelia*	23	Aruba
Reina	20	Cuba	*Dilia*	24	Bonaire
Mano de Dios	20	Pto Cabello	*Rita Otilia*	24	Vela de Coro
Refugio	21	Aruba	*Vencedor*	24	Pto Cabello
Carmelita	21	La Guayra	*Virginia*	25	Vela de Coro
Estelle	24	Aruba	*Frieda*	25	Maracaibo
Lelia	24	Bonaire	*Maracaibo*	25	Maracaibo
Maria	24	Pto Colomb	*Lelia*	25	Bonaire
Nereida	25	Maracaibo	*Silfide*	28	Barbados
20 de Julio	27	Aruba	*Refugio*	28	Aruba
Louisiana	27	Pto Rico	*Nilda*	28	Maracaibo
Maria	27	Bonaire	*Felicidad*	28	Maracaibo
Esperanza	27	Maracaibo	*La Providencia*	27	Vela de Coro
			Maria Leonalta	28	Aruba
			Lelia	28	Bonaire
			Refugio	29	Aruba
			Silfide	28	Barbados
			[illegible]	29	Maracaibo
			Sirena	29	Maracaibo

Buitenland.

Wilson's afscheidsrede.

Vóór zijn eerste vertrek naar Europa sprak de president een rede uit, waarin enkele gezegden voorkomen, die het doel van zijn reis verduidelijken. Wilson sprak o. a. het volgende:

De regeeringen der geallieerden hebben de vredesgrondslagen aanvaard, welke ik den 8en Januari voor het congres heb uiteengezet. De middenrijken hebben dit tevens gedaan en zij wenschen mijn persoonlijken raad ten opzichte van de opvatting en toepassing er van. Het is hoogst wenschelijk dat ik dezen geef, ten einde te waarborgen, dat het oprechte verlangen onzer regeering om zonder zelfzuchtige doeleinden mede te werken tot de regelingen, welke tot gemeenschappelijk heil zullen strekken voor alle betrokken naties, ten volle tot uiting komt.

De vredesbesluiten, waarover thans overeenstemming moet worden verkregen, zijn van buitengewoon gewicht, zoowel voor ons als voor de overige wereld en ik ken geen zaken of belangen, die zouden moeten voorgaan. De dappere mannen van onze strijdmacht te land en ter zee hebben met toewijding gestreden voor de idealen, welke zij wisten dat de idealen van hun land waren. Ik heb gemeend deze idealen uit te drukken. Zij zijn door de staatslieden aanvaard als hoofdbestanddeel voor hun eigen gedachten en doeleinden. Daar de geassocieerde regeeringen ze hebben aanvaard, ben ik het aan haar verschuldigd om toe te zien, voor zoover het aan mij ligt, dat er geen onware of onjuiste verklaring van wordt gegeven en dat geen mogelijke poging wordt veronachtzaamd om ze te verwezenlijken.

Het is nu mijn plicht alles te doen om dat te verkrijgen, waarvoor onze soldaten leven en bloed gegeven hebben. Ik kan mij geen hoogeren plicht indenken.

Ik zal in voortdurend contact met u zijn en met de zaken aan deze zijde van den Oceaan, en gij zult alles weten, wat ik doe.

Op mijn verzoek hebben de Fransche en Engelsche regeering elke censuur op de telegrammen opgeheven, behalve op eventueele handelsverbindingen met de vijandelijke landen.

Er moest voortdurend een draad beschikbaar zijn tusschen Parijs en het staatsdepartement en een andere tusschen Frankrijk en het ministerie van oorlog.

Ik besef de belangrijkheid, en de moeilijkheid van de taak, die ik onderneem en ik ben mij ten volle van haar ernstige verantwoordelijkheid bewust. Ik ben de dienaar der natie. Ik kan geen particuliere gedachten of doeleinden hebben bij het ten uitvoer brengen van zulk een boodschap Ik ga heen om het beste te geven wat in mij is bij de gemeenschappelijke beraadslagingen, waarbij ik na mijn aankomst in de conferentie met de andere staatslieden der geassocieerde regeeringen tegenwoordig moet zijn.

Ik reken op uw vriendelijke gezindheid en aanmoediging. Ik zal niet onbereikbaar zijn. Telegrammen en draadlooze berichten zullen mij beschikbaar maken voor het geven van elken raad of het verrichten van elken dienst, dien ge van mij wenscht, en ik zal in gedachte voortdurend in voeling zijn met de belangrijkste kwesties der buitenlandsche politiek, welke wij te behandelen zullen hebben. Ik zal mijn afwezigheid zoo kort mogelijk maken en hoop terug te keeren met de gelukkige verzekering dat het mogelijk is geweest de groote idealen, waarnaar Amerika heeft gestreefd, te verwezenlijken.

Met belangstelling zien wij den volledigen tekst tegemoet van de rede, welke de President bij zijn terugkeer te Boston heeft gehouden omtrent de behaalde resultaten.

Duitschland.

De *Germania* schrijft over de tegenwoordige republikeinsche regeering in Brunswijk. De president van de soc. republiek is een kleermakertje, zijn plaatsvervanger een jongleur, die tot de revolutie bij Maxim optrad. De minister van kultuur is eene vrouw, die nauwelijks lezen kan en in 1915 wegens verduistering uit het bestuur van een vrouwvereeniging werd gezet. Wij hebben natuurlijk allen groot respect voor de kunst om gescheurde broeken te herstellen; ook hebben wij in de variétés altijd de handigheid van jongleurs bewonderd, maar ten slotte zijn dat toch niet de plaatsen, waar men de kunst leert om het land te besturen. Op die wijze moet alles naar den kelder gaan in ons geliefde vaderland. Dat kan op niets anders uitloopen dan dat de zegen van de revolutie zich over ons uitstort in den vorm van kosten waarvan de 800 millioen, die, naar bekend is, onze Arbeiders en Soldaten raden in veertien dagen verwerkt hebben, slechts een klein voorbeeld is. Eens heeft de soc. dem. moord en brand er over geschreeuwd dat onze militaire begrooting een milliard in het jaar verslond; thans heeft de revolutie ons een inrichting gegeven, welke reeds volgens de berekening van de eerste 14 dagen op 20 millard per jaar zal komen te staan.

En de schooljongens leeren het ook: De Berlijnsche „*Lokalanzeiger*" meldt dat, in de stad Posen de leerlingen der gymnasia geheel uit den band zijn. Zij kiezen scholierenraden, die besluiten nemen, dat minder zal behoeven te worden gewerkt e. d. In een der hoogere klassen eischten ze, dat een weinig gezien leeraar de klassen zou verlaten, anders zouden ze zelf gaan. Daarop is de leeraar heengegaan!

278 Onttroonden.

Door de Duitschen revolutie zijn heel wat gekroonde hoofden gewone burgers geworden; 20 dynastiën hebben opgehouden als zoodanig te bestaan. Het totaal aantal van de onttroonde personen bedraagt 278, zooals uit de volgende opgave blijkt;

In Pruisen: het koninklijk paar (dat tegelijkertijd het keizerlijk paar was, 20 prinsen, 11 princessen, 33.

In Beieren: de koning en koningin, 15 prinsen, 18 princessen, 5 hertogen en 1 hertogin, 39.

In Saksen: koning, 5 prinsen en 5 princessen, 11.

In Wurtemberg: de koning, de koningin, 7 hertogen en 4 hertoginnen, 13.

In Mecklenburg: het groot hertogelijk paar, de groothertogin-moeder en stiefgrootmoeder, benevens 4 groothertoginnen, 8 hertogen en 3 hertoginnen uit het verwante huis Streiliz, 19.

Oldenburg: het groothertogelijk paar, 3 hertogen en 4 hertoginnen, 9.

In Saksen—Weimar: het groot-hertogelijk paar, 2 prinsen en 2 princessen, 6.

In Saksen Koburg: het hertogelijk paar, de hertogin-weduwe, 10 prinsen en 9 prinsessen (die in Engeland, Portugal, België en Bulgarije niet medegerekend), 22.

In Saksen Meiningen: het hertogelijk paar, 3 prinsen en 2 prinsessen, 7.

In Saksen Altenburg: hertog en hertogin, 2 prinsen en 3 prinsessen, 7.

In Brunswijk: het hertogelijk paar 2 prinsen en 1 prinses, 5.

In Reusz: 2 vorsten, 1 vorstin, 15 prinsen en 18 prinsessen, 36.

In Schaumburg Lippe: 1 vorst, 1 vorstin moeder, 17 prinsen en 7 prinsessen, 26.

In Lippe: het vorstelijk paar, 10 prinsen en 12 prinsessen, 24.

In Waldeck: het vorstelijk paar, de vorstinweduwe, 3 prinsen en 3 prinsessen, 9.

Schwarzenburg: de vorst, 2 vorstinnen, 2 prinsen en 4 prinsessen, 9.

Totaal 278.

De verwoesting in Noord-Frankrijk.

Uit Parijs worden thans bijzonderheden gemeld omtrent den toestand, waarin de Duitschers de Fransche spoorwegen achtergelaten hebben.

Van het noordernet zijn 1966 K. M. spoorweg, waarvan 1344 met dubbel, 622 met enkel spoor, buiten dienst gesteld; 1100 bruggen, 9 viaducten en 4 tunnels zijn verwoest.

Van het oosternet zijn 2300 kilometer spoorweg, 410 bruggen, 10 tunnels en meer dan 400 gebouwen vernietigd.

Bij deze schade aan de twee netten toegebracht, moet dan nog gevoegd worden de vernietiging van alle wisseltoestellen, signalen, telegraaf-toestellen, waterreservoirs en alles wat bij de stations behoort.

Men schat, dat er voor de meest dringende herstellingswerken, die intusschen reeds begonnen zijn, meer dan 2200 kilometer rails, twee millioen dwarsleggers, zes- tot zevenduizend toestellen van allerlei soort en ongeveer drie millioen ton materialen noodig zullen zijn.

Tegen het Bolsjewisme.

De Engelsche admiraliteit heeft, volgens te Berlijn ontvangen bericht het volgende bevel voor de Duitsche vloot uitgevaardigd: schepen met roode vlag worden zonder waarschuwing in den grond geboord, schepen zonder officieren worden naar oorlogsrecht behandeld; als een opvarende op Bolsjiwistische propaganda wordt betrapt, wordt de heele bemanning van het onderhavige schip zonder vorm van proces doodgeschoten.

Het dienstplichtvraagstuk.

Engeland. Naar Reuter meldt, schrijft kolonel Repington in de *Morning Post*, dat het voorstel van Lloyd George tot afschaffing van den dienstplicht in Europa zeker de gedachte van een staatsman is en ook door verscheidene landen, in het bijzonder de kleine, toegejuicht zal worden, maar dat zij nog niet dadelijk verwezenlijkt zal kunnen worden. Eerst moet de vrede verzekerd en de oogst der overwinning binnengehaald. En Duitschland moet beginnen den dienstplicht af te schaffen.

De sterfte.

Duitschland. In de door de „*Vossische Zeitung*" openbaar gemaakte mededeeling van het rijksvoedingsdepartement vindt men, de volgende opgaven over de toeneming der sterfte in Duitschland ten gevolge van den uithongeringsoorlog: van *elke duizend* levenden van denzelfden leeftijd in het eerste levensjaar 9.7; van 1 tot 5 jaar 19.6, van 5 tot 70 jaar en daarboven 33.4 meer dan vóór den oorlog gestorven. De sterfte aan tuberculose is nog ontzettender toegenomen. Zij is bij elke 10.000 inwoners van 15.7 tot op 31.7 gestegen. Alleen in 380 Duitsche plaatsen met meer dan 15.000 inwoners zijn in het jar 1918, 43 320 personen méér aan tuberculose gestorven dan in 1913. Nog indrukwekkender komt de toeneming van het sterfte cijfer tot uiting in de voornaamste woondistricten en in het bijsonder in de cijfers voor de vrouwlijke bevolking. In Berlijn is het maandelijksch aantal vrouwelijke sterfgevallen sedert October 1915 van 1097 tot op 3136 gestegen. Het aantal sterfgevallen aan longziekten, hoofdzakelijk tuberculose, wijst op een vermeerdering van 203 op 1752.

De verliezen van Frankrijk.

In de Kamer is medegedeeld, dat de verliezen der Franschen tot 1 November van 1918 hebben bedragen: gesneuveld 31.300 officieren en 1.040.000 man; vermist 3000 officieren en 311.000 man: gevangen genomen 8300 officieren en 311.000 man; gevangen genomen 8300 officieren en 438.000.

De verliezen van Italië.

In de laatst gehouden zitting van den Ministerraad deelde de voorzitter eenige cijfers mede omtrent de Italiaansche verliezen. Hij schatte, dat er meer dan 15.000 officieren gesneuveld en meer dan 30.000 zwaar gewond waren. Over het aantal verliezen aan manschappen zweeg hij. De Minister van de schatkist wees er op, dat Italië in verhouding tot zijn bevolking het grootste aantal soldaten onder de wapenen had gehad. De oorlog heeft Italië reeds 54 milliard gekost. De staatsschuld bedroeg op 31 October 63 milliard 98 millioen lire. Ongetwijfeld heeft Italië recht op oorlogsschadeloosstelling. Bij de debatten werd er de nadruk opgelegd, dat geen andere marine dan de Italiaansche de heerschappij over de Adriatische Zee mag hebben.

De verliezen der Duitschers.

Naar een Berlijnsch bericht aan het „Hbld" meldt, luidt de verliezenlijst der Duitschers in den wereld oorlog, tot 10 Nov. 1918 aldus: dooden 1.600 000, vermisten 203.000, gevangenen 618,000, gewonden 4.664,000.

De gezondheidstoestand.

De vergadering van de meer dan 3000 leden omvattende vereenigingen van geneesheeren uit Groot-Berlijn heeft er in een verklaring op gewezen, dat de Duitsche leeftochtvoorraden binnenkort op zullen zijn. de sterfte met een derde, bij de kinderen tusschen de 1 en 5 jaar met de helft is toegenomen, bij tuberculeuzen in de steden zelfs verdubbeld is en er bij de regeering op aangedrongen, alle levensmiddelen regelmatig in beslag te nemen en te verdeelen.

H. H. Missen van dankzegging.

België. Naar de „Standaard meldt heeft Mgr. Heylen, bisschop van Namen, voor de hoofdplaatsen van zijn diocees een plechtige H. Mis van dankzegging, gevolgd door het Te Deum, voorgeschreven. De plechtigheid zou plaats nemen te Namen op op Zondag 22 December; te Aarlen op Zondag 29 December, en wel voor de gevangenen, priesters en leeken, door de Duitschers wegens politieke misdrijven veroordeeld. Mgr. Heylen zal beide diensten bijwonen.

Voor de gevangenen, die de terdoodveroordeelden aan hun hoofd sullen hebben worden eereplaatsen voorbehouden. Een terdoodveroordeelde priester zal, bijgestaan door andere, tot dwangarbeid verwezen priesters, de H. Missen opdragen. Ook de priester, die den kansel zal bestijgen, is ter dood veroordeeld geweest.

Ontvolkt door den Oorlog.

Het geboortecijfer te Berlijn is nu zooveer gedaald, dat het door het aantal sterfgevallen in 1917 met 15000 wordt overtoffen.

Burgerlijke stand.

Opgaaf van het aantal geboorten, sterfgevallen en huwelijken, welke hebben plaats gehad gedurende de maand Febr. 1919.

	Geboorten. M. gesl.	Geboorten. Vr. gesl.	Geboorten. in echt	Geboorten. b. echt	Overleden M. g.	Overleden Vr. g.	Aangegeven Levenl. in echt	Aangegeven Levenl. b. echt	H.
Stadsdistrict	16	17	9	24	6	18	0	0	12
2e. district	4	4	6	2	2	3	0	0	3
3e. district	12	11	13	10	5	4	1	0	1
4e. district	4	5	7	2	1	1	0	0	0
5e. district	5	3	5	3	1	2	0	0	2
Totaal.	41	40	40	41	15	28	1	0	18

Het adres der Redactie van den

„AMIGOE DI CURAÇAO"

is voortaan:

Den Zeereerw. Pater P. A. Euwens,

Rector van het St. Elisabethsgasthuis.

C. B. J. Wijtenburg en familie.

a/b S. S. „*Stuyvesant*"

Ten afscheid. Curaçao 26 Maart 1919.

Pastoor J. van Baars

zegt zijn vrienden en kennissen hartelijk vaarwel.

a/b van de „Stuyvesant."

Curaçao, 26 Maart 1919.

Dankbetuiging.

Ondergeteekenden betuigen hiermede hun innigen dank aan de Eerw. Zusters van het St. Elisabeths-Gasthuis voor de liefdevolle en zorgzame verpleging gedurende het verblijf aldaar.

G. K. Stoffels
en Echtgenoote.

Dankbetuiging.

Voor de talrijke gelukwenschen en bewijzen van sympathie, ontvangen op den dag van ons

Zilveren Professiefeest,

betuig ik mede namens mijne mede-jubilaressen

Zr. M. Victoria en Z. M. Modesta

mijn allerhartelijksten dank.

Moeder M. JOSEPHINA.

St. Elisabeths-Gasthuis.

Curaçao, 24 Maart 1919.

NOTICE.

The undersigned Curator of the vacant estate and succession of the late Mrs. Louisa Eliza Casehall, spause of Mr. Theofile Armanie, merchant and residing at this place, hereby requests all persons who have any claim against said succession to send in their statements within the time of 3 months from off this date.

All debtors of said succession are requested hereby to pay their debts within said time.

St. Martin N. P.

February 27th 1919.

The Curator abovementioned,

2—3 *Gust. A. Huith.*

Bekendmaking.

De verkoop van Zilveren, Gouden en Juweelen voorwerpen, beleend ter Spaar en Beleenbank van den 1sten September 1917 t|m den 28sten Februari 1918, onder No. **3491 T** t|m No. **3184 U,** zal plaats hebben op Donderdag 3 April a.s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, 29 Maart 1919.

De Voorzitter,

3 C. S. GORSIRA.